

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

استاندارد مهارت و آموزشی

مسئول حفاظت و ایمنی

گروه برنامه ریزی درسی بهداشت و ایمنی کار

تاریخ شروع اعتبار: ۱۳۸۸/۱/۰۱

کد استاندارد: ۰-۷۱/۹۷/۱/۲

معاونت پژوهش و برنامه ریزی : تهران - خیابان
آزادی - نبش چهارراه خوش - سازمان آموزش فنی و
حرفه‌ای کشور - طبقه پنجم
تلفن: ۶۶۹۴۱۵۱۶ دورنگار: ۶۶۹۴۱۲۷۲
کد پستی: ۱۳۴۵۶۵۳۸۶۸
EMAIL: INFO@IRANTVTO.IR

از کلیه صاحب‌نظران
تقاضا دارد پیشنهادات و
نظرات خود را درباره
این سند آموزشی به
نشانی‌های مذکور اعلام
نمایند.

دفتر طرح و برنامه های درسی: تهران - خیابان
آزادی - خیابان خوش شمالی - تقاطع خوش و نصرت -
ساختمان فناوری اطلاعات و ارتباطات - طبقه چهارم
تلفن: ۶۶۹۴۴۱۱۹ و ۶۶۹۴۴۱۲۰ دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷
کد پستی: ۱۴۵۷۷۷۳۶۳
EMAIL: DEVELOP@IRANTVTO.IR

تعریف مفاهیم سطوح یادگیری	
آشنایی: به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی/شناسایی: به مفهوم داشتن اطلاعات کامل/اصول: به مفهوم مبانی مطالب نظری/ توانایی: به مفهوم قدرت انجام کار	
مشخصات عمومی شغل:	
مسئول حفاظت و ایمنی کسی است که بتواند از عهده کنترل وسایل ایمنی و حفاظتی کار دستگاه‌های برقی، الکتریکی، مکانیکی، الکترونیکی و ماشین آلات تولید، وسایل حمل و نقل انبارها و تهیه آمار و ارقام مورد نیاز، تجزیه تحلیل و مستندسازی گزارشات و ارائه روش‌های اصلاحی ایمنی و حفاظتی برآید.	
ویژگی‌های کارآموز ورودی:	
حداقل میزان تحصیلات: دیپلم	
حداقل توانایی جسمی: متناسب با شغل مربوطه	
مهارت‌های پیش‌نیاز این استاندارد: نداشتن کور رنگی	
طول دوره آموزشی:	
طول دوره آموزش	: ۱۸۶ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۶۷ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۱۱۹ ساعت
- زمان کارآموزی در محیط کار	: - ساعت
- زمان اجرای پروژه	: - ساعت
- زمان سنجش مهارت	: - ساعت
روش ارزیابی مهارت کارآموز:	
۱- امتیاز سنجش نظری (دانش فنی): ۲۵٪	
۲- امتیاز سنجش عملی: ۷۵٪	
۱-۲- امتیاز سنجش مشاهده‌ای: ۱۰٪	
۲-۲- امتیاز سنجش نتایج کار عملی: ۶۵٪	
ویژگی‌های نیروی آموزشی:	
حداقل سطح تحصیلات: لیسانس مرتبط	

ردیف	عنوان توانایی
۱	توانایی تشخیص عوامل زیان آور محیط کار
۲	توانایی تشخیص و کاربرد وسایل و ابزار های حفاظتی و ایمنی
۳	توانایی کنترل ایمنی سیستم های برش دستگاههای تولید
۴	توانایی بررسی نتایج آزمونهای مختلف سیستم های تولید
۵	توانایی بازرسی و کنترل نحوه جوشکاری دستگاههای مختلف
۶	توانایی کنترل و بازرسی دستگاههای برشکاری
۷	توانایی کنترل و بازرسی کارکرد دستگاههای ماشین ابزار
۸	توانایی کنترل سیستم های حمل و نقل
۹	توانایی کنترل سیستم های انبار صنایع
۱۰	توانایی بازرسی سیستم لی آت و گردش کارتولید در صنایع
۱۱	توانایی بازرسی و خطر یابی از محیط کار
۱۲	توانایی تهیه آمارو تجزیه تحلیل حوادث شغلی
۱۳	توانایی هدایت و رهبری درمسایل ایمنی و حفاظت کار
۱۴	توانایی تهیه گزارش و ترسیم نمودار ایمنی و حفاظت کار
۱۵	توانایی کنترل مخاطرات بهداشتی در محیط کار
۱۶	توانایی اجرای مقررات قانون کار و مقررات شغلی
۱۷	توانایی پیشگیری ازحریق و روشهای اطفاء حریق در صنعت
۱۸	توانایی بکارگیری ضوابط ایمنی و بهداشت کار در محیط کار

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۳	۲	۱	<p>توانایی تشخیص عوامل زیان آور محیط کار</p> <p>۱-۱ آشنایی با عوامل فیزیکی زیان آور محیط کار</p> <p>۱-۲ آشنایی با عوامل شیمیایی زیان آور محیط کار</p> <p>۱-۳ آشنایی با عوامل بیولوژیکی زیان آور محیط کار</p> <p>۱-۴ آشنایی با عوامل ارگونومیکی</p> <p>۱-۵ شناسایی اصول تشخیص عوامل زیان آور محیط کار</p> <p>- تشخیص عوامل زیان آور محیط کار</p>	
۱۲	۹	۳	<p>توانایی تشخیص و کاربرد وسایل و ابزارهای حفاظتی و ایمنی</p> <p>۲-۱ آشنایی با نقش وسایل حفاظت فردی در حوادث</p> <p>- تشخیص عوامل موثر محیط کار</p> <p>۲-۲ آشنایی با وسایل ایمنی و حفاظتی فردی</p> <p>- کلاه و گوشی ایمنی</p> <p>- عینک، ماسک ایمنی و کاربرد آنها</p> <p>- لباس کار، کمربند، پیش بند، دستکش و کاربرد آنها</p> <p>- گتر و کفش ایمنی و کاربرد آنها</p> <p>۲-۳ آشنایی با وسایل ایمنی و حفاظت عمومی و کاربرد آنها</p> <p>۲-۴ شناسایی اصول و کاربرد وسایل و ابزارهای حفاظتی و ایمنی</p> <p>- کاربرد وسایل و ابزارهای حفاظتی و ایمنی</p>	
۱۸	۱۲	۶	<p>توانایی کنترل ایمنی سیستم های برقی دستگاه های تولید</p> <p>۳-۱ آشنایی با اصول مقدماتی الکتربسیسته</p> <p>۳-۲ آشنایی با وسایل و ابزارهای اندازه گیری کمیت های الکتریکی</p>	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			آشنایی با خطرات ناشی از برق	۳-۳
			آشنایی با سیستم های حفاظتی دستگاههای برقی	۳-۴
			آشنایی با سیستم ارت دستگاههای مختلف تولید	۳-۵
			آشنایی با شبکه های سیم کشی دستگاههای تولید	۳-۶
			آشنایی با فیوز، انواع و کاربرد آنها در دستگاههای مختلف	۳-۷
			آشنایی با میکروسویچ ها و کاربرد آنها	۳-۸
			آشنایی با حفاظت سیستم های روشنایی واحدهای مختلف	۳-۹
			آشنایی با عایق کاری سیستم های برقی دستگاههای تولید و روشنایی	۳-۱۰
			آشنایی با انواع سیم، کابل برقی و کاربرد آنها	۳-۱۱
			آشنایی با وسایل و ابزارهای عمومی تعمیرات برقی و کاربرد آنها	۳-۱۲
			آشنایی با وسایل اتصالات برقی و کاربرد آنها	۳-۱۳
			آشنایی با مسیرهای انتقال برق و استانداردهای آنها	۳-۱۴
			شناسایی اصول کنترل و بازرسی سیستم الکتریکی دستگاههای مختلف تولید	۳-۱۵
			- کنترل و بازرسی سیستم الکتریکی دستگاههای مختلف تولید	
			آشنایی با برق گرفتگی و علل آن	۳-۱۶
			شناسایی اصول کنترل سیستم های برقی دستگاههای تولید	۳-۱۷
			- کنترل سیستم های برقی دستگاههای تولید	
۱۲	۹	۳	توانایی بررسی نتایج آزمونهای مختلف سیستم های تولید	۴
			آشنایی با اثرات عوامل فیزیکی بر کارکرد دستگاهها	۴-۱
			آشنایی با اثرات عوامل شیمیایی بر روی دستگاهها	۴-۲
			آشنایی با مراکز خدمات حفاظت و ایمنی کار و مسئولیتهای آنها	۴-۳
			آشنایی با فرمهای گزارش آزمونهای ساده	۴-۴

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<p>۴-۵ آشنایی با استانداردهای مربوط به سیستم های مختلف</p> <p>۴-۶ شناسایی اصول بررسی نتایج آزمونهای مختلف سیستم های تولید</p> <p>- بررسی نتایج آزمونهای مختلف سیستم های تولید</p>	
۱۲	۹	۳	<p>۵ توانایی بازرسی و کنترل نحوه جوشکاری دستگاههای مختلف</p> <p>۵-۱ آشنایی با دستگاههای مختلف تولید و شرایط کاری آنها</p> <p>۵-۲ آشنایی با روشهای جوشکاری و کاربرد آنها</p> <p>- جوشکاری برق و کاربرد آنها</p> <p>- جوشکاری گاز و کاربرد آنها</p> <p>- جوشکاری با گازهای محافظ و کاربرد آنها</p> <p>۵-۳ آشنایی با عوارض حاصله از عملیات جوشکاری و روشهای جلوگیری از آن</p> <p>۵-۴ آشنایی با مراکز بازرسی کار و مسئولیتهای آنها</p> <p>۵-۵ آشنایی با جداول استاندارد جوشکاری و کاربرد آنها</p> <p>۵-۶ آشنایی با خطرات ناشی از جوشکاری و روشهای جلوگیری از آن</p> <p>۵-۷ شناسایی اصول بازرسی و کنترل نحوه جوشکاری دستگاههای مختلف</p> <p>- بازرسی و کنترل نحوه جوشکاری دستگاههای مختلف</p>	
۶	۴	۲	<p>۶ توانایی کنترل و بازرسی دستگاههای برشکاری</p> <p>۶-۱ آشنایی با دستگاههای برش انواع و کاربرد آنها در سیستم های مختلف</p> <p>۶-۲ آشنایی با سیستم های حفاظتی دستگاههای برش</p> <p>۶-۳ آشنایی با سیستم های انتقال نیرو در دستگاههای برشکاری</p> <p>۶-۴ آشنایی با خطرات دستگاههای برشکاری</p> <p>۶-۵ آشنایی با عمر مفید کاری دستگاه های برشکاری</p> <p>۶-۶ شناسایی اصول بازرسی و کنترل دستگاههای برشکاری</p>	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			- بازرسی و کنترل دستگاههای برشکاری	
۲۰	۱۵	۵	<p>توانایی کنترل و بازرسی کارکرد دستگاههای ماشین ابزار</p> <p>۷-۱ آشنایی با دریل، انواع و کاربرد آنها</p> <p>۷-۲ آشنایی باماشین تراش، انواع و کاربرد آنها</p> <p>۷-۳ آشنایی با ماشین فرز، انواع و کاربرد آنها</p> <p>۷-۴ آشنایی با ماشین سنگ سمباده، انواع و کاربرد آنها</p> <p>۷-۵ آشنایی با ماشین های ابزار تیزکنی، انواع و کاربرد آنها</p> <p>۷-۶ آشنایی با دستگاههای پرس، انواع و کاربرد آنها</p> <p>۷-۷ آشنایی با دستگاههای خم کن، انواع و کاربرد آنها</p> <p>۷-۸ آشنایی با دستگاههای نورد، انواع و کاربرد آنها</p> <p>۷-۹ آشنایی با قیچی، گیوتین، انواع و کاربرد آنها</p> <p>۷-۱۰ آشنایی باوسایل و ابزارهای ذوب و ریخته گری و کاربرد آنها</p> <p>۷-۱۱ آشنایی با عوارض دستگاههای مختلف ماشین ابزار و عوامل موثر آنها</p> <p>۷-۱۲ آشنایی با سیستم های حفاظتی دستگاههای ماشین ابزار</p> <p>۷-۱۳ شناسایی اصول کنترل و بازرسی کارکرد دستگاههای ماشین ابزار</p> <p>- کنترل و بازرسی کارکرد دستگاهها</p>	
۹	۶	۳	<p>توانایی کنترل سیستم های حمل و نقل</p> <p>۸-۱ آشنایی با سیستم های حمل و نقل، انواع و کاربرد آنها</p> <p>۸-۲ آشنایی با خودروهای حمل و نقل داخل، سیستم تولید و چگونگی کنترل آنها</p> <p>۸-۳ آشنایی با جرثقیل، انواع کاربرد و روشهای کنترل آنها</p> <p>۸-۴ آشنایی با لیفتراکها و روشهای کنترل آنها</p> <p>۸-۵ آشنایی با تسمه نقاله، انواع و روشهای کنترل آنها</p>	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<p>۸-۶ آشنایی با بالابرها، کاربرد و روشهای کنترل آنها</p> <p>۸-۷ آشنایی با استاندارد حمل و نقل مواد در واحدهای تولیدی و کاربرد آنها</p> <p>۸-۸ آشنایی با وسایل حفاظتی و ایمنی و وسایل حمل و نقل</p> <p>۸-۹ آشنایی با خطرات ناشی از بکارگیری وسایل حمل و نقل در سیستم تولید</p> <p>۸-۱۰ شناسایی اصول کنترل سیستم های حمل و نقل</p> <p>- کنترل سیستم های حمل و نقل</p>	
۷	۴	۳	<p>۹ توانایی کنترل سیستم های انبار صنایع</p> <p>۹-۱ آشنایی با انبار، انواع و کاربرد آنها</p> <p>۹-۲ آشنایی با اصول مقدماتی انبارداری</p> <p>۹-۳ آشنایی با سیستم های حفاظتی انبارها</p> <p>۹-۴ آشنایی با موقعیت مکانی انبار و استانداردهای ایمنی آنها</p> <p>۹-۵ آشنایی با طبقه بندی مواد خطرناک و استاندارد های این مواد در انبار</p> <p>۹-۶ شناسایی اصول کنترل سیستم های انبار صنایع</p> <p>- کنترل سیستم های انبار صنایع</p>	
۱۴	۹	۵	<p>۱۰ توانایی بازرسی سیستم لی آت و گردش کار تولید در صنایع</p> <p>۱۰-۱ آشنایی با نقشه های لی آت دستگاههای تولید</p> <p>۱۰-۲ آشنایی با نقشه و طرحهای اجرایی تولید از نظر ایمنی و حفاظت کار</p> <p>۱۰-۳ آشنایی با گردش کار تولید در صنایع مختلف از نظر ایمنی</p> <p>۱۰-۴ شناسایی اصول همکاری در آرایه طرح لی آت کارگاه از نظر ایمنی</p> <p>- همکاری در آرایه طرح لی آت کارگاه از نظر ایمنی</p> <p>۱۰-۵ آشنایی با استانداردهای لی آت و گردش کار در صنایع از نظر ایمنی</p> <p>۱۰-۶ شناسایی اصول بازرسی سیستم لی آت و گردش کار تولید در صنایع</p> <p>- بازرسی سیستم لی آت و گردش کار تولید در صنایع</p>	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۹	۶	۳	<p>توانایی بازرسی و خطریابی از محیط کار</p> <p>۱۱-۱ آشنایی با خطرات ناشی از کارومنابع آنها</p> <ul style="list-style-type: none"> - مواد مصرفی - عوامل مکانیکی - عوامل فیزیکی - عوامل بیولوژیکی - عوامل ارگونومیکی - عوامل روانی - عامل انسانی و نیروی کار - ابزار کار و عوامل تکنولوژیکی <p>۱۱-۲ شناسایی اصول بازرسی و خطریابی از محیط کار</p> <ul style="list-style-type: none"> - بازرسی و خطریابی از محیط کار 	
۱۸	۱۲	۶	<p>توانایی تهیه آمار و تجزیه و تحلیل حوادث شغلی</p> <p>۱۲-۱ آشنایی با منابع اطلاعات حوادث شغلی</p> <p>۱۲-۲ آشنایی با روشهای کسب اطلاعات و آمار حوادث شغلی</p> <p>۱۲-۳ آشنایی با اسناد و مدارک حفاظت و ایمنی شغلی</p> <p>۱۲-۴ آشنایی با روشهای نمونه گیری از حوادث شغلی</p> <p>۱۲-۵ آشنایی با انواع حوادث شغلی</p> <p>۱۲-۶ آشنایی با عوامل موثر بر حوادث شغل</p> <p>۱۲-۷ آشنایی با علم آمار توصیفی و کاربرد آن در مسایل ایمنی و حفاظت کار</p> <p>۱۲-۸ آشنایی با ضریب حادثه و روش محاسبه آن</p> <p>۱۲-۹ آشنایی با روشهای کسب اطلاعات ایمنی از عامل انسانی</p>	

شماره	شرح	زمان آموزش		
		نظری	عملی	جمع
۱۲-۱۰	شناسایی اصول تهیه و آمار و تجزیه و تحلیل حوادث شغلی - تهیه آمار و تجزیه و تحلیل حوادث شغلی			
۱۲-۱۱	شناسایی اصول تحقیق و بررسی علل حوادث شغلی و منابع آنها			
۱۲-۱۲	شناسایی اصول سنجش و اندازه‌گیری از حوادث شغلی با توجه به پدیده‌های شغلی			
۱۲-۱۳	شناسایی اصول تحقیق در ایمن سازی محیط کار			
۱۲-۱۴	شناسایی اصول تحلیل‌های آماری توسط کامپیوتر			
۱۲-۱۵	شناسایی اصول تهیه آمار و تجزیه و تحلیل حوادث شغلی			
۱۳	توانایی هدایت و رهبری در مسایل ایمنی و حفاظت کار	۳	۴	۷
۱۳-۱	آشنایی با برنامه ریزی ایمنی و حفاظت کار			
۱۳-۲	آشنایی با ارتباطات و عناصر آن			
۱۳-۳	آشنایی با روش و اصول رهبری در صنایع			
۱۳-۴	آشنایی با سازماندهی در مسایل ایمنی و حفاظت کار			
۱۳-۵	شناسایی اصول برقراری ارتباط با عامل انسانی محیط کار			
۱۳-۶	آشنایی با مسایل فرهنگی و اجتماعی محیط کار از نظر ایمنی و حفاظت			
۱۳-۷	آشنایی با روانشناسی 'روانشناسی صنعتی'			
۱۳-۸	آشنایی با انگیزش و عوامل انگیزشی			
۱۳-۹	شناسایی اصول هدایت و رهبری در مسایل ایمنی و حفاظت کار			
۱۴	توانایی تهیه گزارش و ترسیم نمودار ایمنی و حفاظت کار	۲	۳	۵
۱۴-۱	آشنایی با اسناد و مدارک مربوط به ایمنی و حفاظت کار			
۱۴-۲	آشنایی با وسایل و ابزارهای تهیه گزارش و ترسیم نمودار			
۱۴-۳	آشنایی با نمودار 'انواع کاربرد آنها'			
۱۴-۴	شناسایی اصول تهیه گزارش و نمودار از مسایل ایمنی و حفاظت کار			

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۸	۵	۳	توانایی کنترل مخاطرات بهداشتی در محیط کار	۱۵
			آشنایی با استانداردهای بهداشت کار	۱۵-۱
			آشنایی با استانداردهای بهداشت محیط	۱۵-۲
			آشنایی با عوارض ناشی از عدم رعایت بهداشت کار	۱۵-۳
			آشنایی با بیماریهای ناشی از کار	۱۵-۴
			آشنایی با معاینات اجباری کارگران	۱۵-۵
شناسایی اصول کنترل مخاطرات بهداشتی در محیط کار	۱۵-۶			
۷	۴	۳	توانایی اجرای مقررات قانون کار مقررات شغلی	۱۶
			آشنایی با قانون و قانون کار	۱۶-۱
			آشنایی با مقررات آیین نامه های شغلی	۱۶-۲
			آشنایی با بازرسی کار و مسئولیت های آن	۱۶-۳
			آشنایی با مراجع حل اختلاف و مسئولیتهای آن	۱۶-۴
			آشنایی با تشکل های کارگری و کارفرمایی	۱۶-۵
			آشنایی با مراکز کاریابی و کارآموزی	۱۶-۶
			آشنایی با مراکز بیمه 'خدمات بهداشتی و درمانی	۱۶-۷
			آشنایی با انجمن های حفاظت و بهداشت کار	۱۶-۸
شناسایی اصول اجرای مقررات وقانون کار و مقررات شغلی	۱۶-۹			
۹	۴	۵	توانایی پیشگیری از حریق و روشهای اطفاء حریق در صنعت	۱۷
			آشنایی با آتش سوزی و عوامل موثر آن	۱۷-۱
			آشنایی با علایم هشدار دهنده آتش سوزی	۱۷-۲
			آشنایی با روشهای طبقه بندی آتش	۱۷-۳
آشنایی با عوامل موثر بر آتش سوزی	۱۷-۴			

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<p>۱۷-۵ آشنایی با روشهای پیام رسانی در آتش سوزی</p> <p>۱۷-۶ آشنایی با روشهای اطفاء حریق</p> <p>۱۷-۷ شناسایی اصول همکاری با تیم آتش نشانی</p> <p>۱۷-۸ آشنایی با وسایل اطفاء حریق و کاربرد آنها</p> <p>۱۷-۹ آشنایی با رفکتورهای حرارتی و دودی و کاربرد آنها</p> <p>۱۷-۱۰ آشنایی با تئوریهای مربوط به پیشگیری از آتش سوزی</p> <p>۱۷-۱۱ شناسایی اصول پیشگیری از آتش سوزی</p>	
۱۰	۲	۸	<p>توانایی بکارگیری ضوابط ایمنی و بهداشت کار در محیط کار</p> <p>۱۸-۱ آشنایی با بهداشت فردی و نظافت عمومی کار</p> <p>- داشتن کلیه وسایل نظافت فردی</p> <p>- عدم استعمال دخانیات</p> <p>۱۸-۲ آشنایی با جعبه کمکهای اولیه و اصول استفاده از آن</p> <p>۱۸-۳ آشنایی با حوادث شغلی و اصول پیشگیری از بروز آن</p> <p>۱۸-۴ آشنایی با عوامل آتش زا و اصول اطفاء حریق</p> <p>۱۸-۵ آشنایی با مواد ضد عفونی کننده دست و صورت</p> <p>۱۸-۶ آشنایی با عوامل موثر در محیط کار</p> <p>- تهویه مناسب</p> <p>- عایق بندی مناسب</p> <p>- تنظیم دمای محیط</p>	

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل : مسئول حفاظت و ایمنی

فهرست استاندارد تجهیزات، ابزار، مواد و وسایل رسانه ای

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱	وسایل کمک آموزشی		
۲	بازرسی فرایندکار		
۳	وسایل و ابزارهای حفاظتی و ایمنی		
۴	تابلو برق		
۵	انواع فیوزها		
۶	کلیدهای ایمنی		
۷	فرم گزارش		
۸	جدول استاندارد		
۹	وسایل کنترل		
۱۰	دستگاههای جوشکاری		
۱۱	وسایل ایمنی		
۱۲	دستگاههای ماشین ابزار		
۱۳	وسایل بازرسی		
۱۴	وسایل ایمنی و حفاظتی		
۱۵	فرایند کار		
۱۶	اسناد و مدارک		
۱۷	وسایل آتش نشانی		
۱۸	وسایل کمکهای اولیه		